

Crisis & Faith

Perek 9

The Kindness of God

א ויאמר דוד--הכי יש-עוד, אשר נותר לבית שאול; ואעשה עמו חסד, בעבור יהונתן.	1 And David said: 'Is there yet any that is left of the house of Saul, that I may show him kindness for Jonathan's sake?'
ב ולבית שאול עבד ושמו ציבא, ויקראו-לו אל-דוד; ויאמר המלך אליו האתה ציבא, ויאמר עבדך.	2 Now there was of the house of Saul a servant whose name was Ziba, and they called him unto David; and the king said unto him: 'Art thou Ziba?' And he said: 'Thy servant is he.'
ג ויאמר המלך, האפס עוד איש לבית שאול, ואעשה עמו, חסד אלהים; ויאמר ציבא אל-המלך, עוד בן ליהונתן נכה רגלם.	3 And the king said: 'Is there not yet any of the house of Saul, that I may show the kindness of God unto him?' And Ziba said unto the king: 'Jonathan hath yet a son, who is lame on his feet.'
ד ויאמר-לו המלך, איפה הוא; ויאמר ציבא, אל-המלך, הנה-הוא בית מכיר בן-עמיאל, בלו דבר.	4 And the king said unto him: 'Where is he?' And Ziba said unto the king: 'Behold, he is in the house of Machir the son of Ammiel, in Lo-debar.'
ה וישלח, המלך דוד; ויסקחהו, מבית מכיר בן-עמיאל--מלו דבר.	5 Then king David sent, and fetched him out of the house of Machir the son of Ammiel, from Lo-debar.

1. Malbim

הכי יש עוד אשר נותר לבית שאול מבואר (ממה שלא אמר הכי נותר עוד לבית שאול) שידע מן הנותרים בבית שאול כי דוד היה התן המלך ואיך לא ידע מספר אנשי בית חותנו, וידע כי שלשת בניו נפלו במלחמה ושנשאר בן ליהונתן, ומשבעה אנשים מבניו אשר הוקעו על ידי הגבעונים, רק שבעת שגברה יד דוד יראו לנפשם פן יהרגם כדרך מלכי קדם שהיו הורגים אף את אחיהם כל ימרדו ומכ"ש זרע המלך הראשון, והתחבאו כל הימים עד שעקבותם לא נודעו, ולכן שאל אם יש עוד מהנותר לבית שאול רצה לומר אם עודם חיים, ולפי מהרי"א שרצה להקים מהם שרים ושופטים, נמשך למ"ש בסימן הקודם שדוד מנה שרים ושופטים ורואי פני המלך ואז שאל אם יש עוד מהנותר לבית שאול איש חיל ראוי למנותו ויעשה עמו חסד להגדילו בעבור יהונתן – וממ"ש בעבור יהונתן גלה דעתו שעקר מגמתו להגדיל זרע יהונתן אוהבו שהיתה ביניהם שבועת אלהים, וכאשר פרסם המלך את חפצו ובכ"ז לא יצא אחד מבית שאול מן החורים אשר התחבאו שם.

2. Shmuel Aleph 20

יב ויאמר יהונתן אל-דוד, יהוה אלהי ישראל כי-אחקר את-אבי פעת מחר השלישית, והנה-טוב, אל-דוד--ולא-אז אשלח אליך, וגלית את-אזנך.

12 And Jonathan said unto David: 'The LORD, the God of Israel--when I have sounded my father about this time tomorrow, or the third day, behold, if there be good toward David, shall I not then send unto thee, and disclose it unto thee?'

יג כה-יעשה יהוה ליהונתן וכה יסיף, כי-ייטב אל-אבי את-הרעה עליך--וגליתי

13 The LORD do so to Jonathan, and more also, should it please my father to do thee evil, if I disclose it not unto

את-אֲנִי, וְשַׁלַּחְתִּיךָ וְהִלַּכְתָּ לְשָׁלוֹם; וַיְהִי יְהוָה עִמָּךְ, כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם-אָבִי.
 thee, and send thee away, that thou mayest go in peace; and the LORD be with thee, as He hath been with my father.

יד ולא, אם-עוֹדֵנִי חַי; וְלֹא-תַעֲשֶׂה עִמָּדִי חֶסֶד יְהוָה, וְלֹא אָמוֹת.
14 And thou shalt not only while yet I live show me the kindness of the LORD, that I die not;

טו וְלֹא-תִכְרִית אֶת-חֶסֶדְךָ מֵעַם בֵּיתִי, עַד-עוֹלָם; וְלֹא, בְּהִכְרַת יְהוָה אֶת-אֹיְבֵי דָוִד, מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה.
15 but also thou shalt not cut off thy kindness from my house for ever; no, not when the LORD hath cut off the enemies of David every one from the face of the earth.'

טז וַיַּכְרַת יְהוֹנָתָן, עִם-בֵּית דָּוִד; וַבְּקִשׁ יְהוָה, מִיַּד אֹיְבֵי דָוִד.
16 So Jonathan made a covenant with the house of David: 'The LORD even require it at the hand of David's enemies.'

3. Shmuel Bet 10:1-2

א וַיְהִי, אַחֲרֵי-כֵן, וַיָּמָת, מֶלֶךְ בְּנֵי אַמּוֹן; וַיִּמְלֹךְ חֲנוּן בְּנוֹ, וַתַּחֲתִיּוּ.
1 And it came to pass after this, that the king of the children of Ammon died, and Hanun his son reigned in his stead.

ב וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה-חֶסֶד עִם-חֲנוּן בֶּן-נַחֲשׁ, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד, וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ בְּיַד-עֲבָדָיו, אֶל-אֲבִיו; וַיָּבֹאוּ עֲבָדֵי דָוִד, אֶרֶץ בְּנֵי אַמּוֹן.
2 And David said: 'I will show kindness unto Hanun the son of Nahash, as his father showed kindness unto me.' So David sent by the hand of his servants to comfort him concerning his father. And David's servants came into the land of the children of Ammon.

ו וַיָּבֹא מִפִּיבֹשֶׁת בֶּן-יְהוֹנָתָן בֶּן-שָׁאוּל, אֶל-דָּוִד, וַיִּפֹּל עַל-פָּנָיו, וַיִּשְׁתַּחוּ; וַיֹּאמֶר דָּוִד מִפִּיבֹשֶׁת, וַיֹּאמֶר הִנֵּה עֲבָדְךָ.
6 And Mephibosheth, the son of Jonathan, the son of Saul, came unto David, and fell on his face, and prostrated himself. And David said: 'Mephibosheth!' And he answered: 'Behold thy servant!'

ז וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֶל-תִּירָא, כִּי עָשָׂה אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ, וְהִשְׁבַּתִּי לְךָ, אֶת-כָּל-שָׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ; וְאָתָּה, תֹּאכַל לֶחֶם עַל-שֻׁלְחָנִי--תָּמִיד.
7 And David said unto him: 'Fear not; for I will surely show thee kindness for Jonathan thy father's sake, and will restore thee all the land of Saul thy father; and thou shalt eat bread at my table continually.'

ח וַיִּשְׁתַּחוּ, וַיֹּאמֶר מָה עֲבָדְךָ: כִּי פָנִיתָ, אֶל-הַפֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כְּמוֹנִי.
8 And he bowed down, and said: 'What is thy servant, that thou shouldest look upon such a dead dog as I am?'

וַיֹּאמֶר **דָּוִד** הֲכִי יֵשׁ עוֹד אֲשֶׁר נֹתֵר לְבַיִת שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן. (ב) וּלְבַיִת שָׁאוּל **עֲבָד** וְשָׂמוּ צִיבָא וַיִּקְרָאוּ לוֹ אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר **תְּמַלֵּךְ** אֵלָיו הָאֲתָה צִיבָא וַיֹּאמֶר **עֲבָדְךָ**. (ג) וַיֹּאמֶר **תְּמַלֵּךְ** הָאֲפֶס עוֹד אִישׁ לְבַיִת שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל **תְּמַלֵּךְ** עוֹד בֵּן לְיְהוֹנָתָן נָכָה רִגְלִים. (ד) וַיֹּאמֶר לוֹ **תְּמַלֵּךְ** אֵיפָה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל **תְּמַלֵּךְ** הִנֵּה הוּא בֵּית מְכִיר בֶּן עַמִּיאֵל בְּלוֹ דָּבָר. (ה) וַיִּשְׁלַח **תְּמַלֵּךְ** דָּוִד וַיִּקְחֵהוּ מִבֵּית מְכִיר בֶּן עַמִּיאֵל מִלּוֹ דָּבָר.

(ו) וַיָּבֹא מִפִּיבֹשֶׁת בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שָׁאוּל אֶל **דָּוִד** וַיִּפֹּל עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר **דָּוִד** מִפִּיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה **עֲבָדְךָ**. (ז) וַיֹּאמֶר לוֹ **דָּוִד** אֶל תִּירָא כִּי עָשָׂה אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וְהִשְׁבַּתִּי לְךָ אֶת כָּל שָׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ וְאָתָּה תֹּאכַל לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי תָּמִיד. (ח) וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מָה **עֲבָדְךָ** כִּי פָנִיתָ אֶל הַפֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כְּמוֹנִי.

(ט) וַיִּקְרָא **תְּמַלֵּךְ** אֶל צִיבָא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוּל וְלָכֵל בֵּיתוֹ נָתַתִּי לָבוֹ אֲדֹנֶיךָ. (י) וְעַבְדְּךָ לוֹ אֶת הָאֲדָמָה אֲתָה וּבְנֶיךָ וְעַבְדֶּיךָ וְהִבֵּאתָ וְהָיָה לָבוֹ אֲדֹנֶיךָ לֶחֶם וְאָכְלוּ וּמִפִּיבֹשֶׁת בֶּן אֲדֹנֶיךָ יֹאכֵל תָּמִיד לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי וְלִצִּיבָא חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים **עַבְדִּים**. (יא) וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל **תְּמַלֵּךְ** כָּכָל אֲשֶׁר צִוִּיתָ אֲדֹנִי **תְּמַלֵּךְ** אֶת **עֲבָדוֹ** כֹּן נַעֲשֶׂה עֲבָדְךָ וּמִפִּיבֹשֶׁת אֵכֵל עַל שֻׁלְחָנִי כַּאֲחַד מִבְּנֵי **תְּמַלֵּךְ**. (יב) וְלִמְפִיבֹשֶׁת בֶּן קָטָן וְשָׂמוּ מִיכָא וְכָל מוֹשֵׁב בֵּית צִיבָא **עַבְדִּים** לִמְפִיבֹשֶׁת. (יג) וּמִפִּיבֹשֶׁת יָשָׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל שֻׁלְחָן **תְּמַלֵּךְ** תָּמִיד הוּא אֵכֵל וְהוּא פֶסַח שְׁתֵּי רִגְלָיו.

4. Radak

שדה שאול – שדה שם כלל לנחלתו וכן תירגם יונתן אחסנת שאול ומהו זה החסד? אם שלו נתן לו כי מפיבשת יורש היה נחלת שאול ולא היה שם יורש אחר מיהונתן ובני רצפה בת איה היו ג"כ יורשים של שאול ואעפ"י שהם בני פילגש א"כ היאך היה כח ביד דוד לתת הכל למפיבשת וא"ת מלך יש לו רשות להעביר נחלה מזה ולתת לזה כמו שכתוב במשפט המלוכה מה חסד עשה אם נטל משאר היורשים ונתן למפיבשת?

אם היה נותן לו משלו זה היה חסד?! ... ויתכן לפרש כי דוד זכה בכל נחלת שאול לפי שאיש בשת ובית שאול היו מורדים במלכות כי ידוע היה בכל ישראל כי דוד יהיה מלך אחרי מות שאול ונמשח על פי י"י ומורד במלכות הוא וכל נכסיו נתחייבו וכן כתוב ואתנה לך את בית אדניך וכיון שהכל שלו ומן הדין זכה בו ואמר להשיב הכל למפיבשת חסד גדול עשה עמו ועוד שנתנו באוכלי שלחנו כל הימים.

<p>ט וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ, אֶל-צִיבָא נַעַר שְׂאוּל-וַיֹּאמֶר אֵלָיו: כָּל אֲשֶׁר הָיָה לְשְׂאוּל וְלְכָל-בֵּיתוֹ, נָתַתִּי לְבֶן-אֲדֹנָיִךְ.</p>	<p>9 Then the king called to Ziba, Saul's servant, and said unto him: 'All that pertained to Saul and to all his house have I given unto thy master's son.'</p>
<p>י וְעַבְדְּתָהּ לוֹ אֶת-הָאֲדָמָה אֲתָהּ וּבְנֵיךָ וְעַבְדֶּיךָ וְהַבְּאִתָּהּ, וְהָיָה לְבֶן-אֲדֹנָיִךְ לֶחֶם וְאֶכְלוּ, וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן-אֲדֹנָיִךְ, יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל-שֻׁלְחָנִי; וְלִצִּיבָא, חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים--וְעֶשְׂרִים עַבְדִּים.</p>	<p>10 And thou shalt till the land for him, thou, and thy sons, and thy servants; and thou shalt bring in the fruits, that thy master's son may have bread to eat; but Mephibosheth thy master's son shall eat bread continually at my table.' Now Ziba had fifteen sons and twenty servants.</p>
<p>יא וַיֹּאמֶר צִיבָא, אֶל-הַמֶּלֶךְ, כָּכֹל אֲשֶׁר יִצְוֶה אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֶת-עַבְדּוֹ, כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדְּךָ; וּמְפִיבֹשֶׁת, אֶכְלֵה עַל-שֻׁלְחָנִי, כְּאֶחָד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ.</p>	<p>11 Then said Ziba unto the king: 'According to all that my lord the king commandeth his servant, so shall thy servant do; but Mephibosheth eateth at my table as one of the king's sons.'</p>
<p>יב וּלְמְפִיבֹשֶׁת בֶּן-קֶטּוֹן, וְשֵׁמוֹ מִיכָא; וְכָל מוֹשְׁבֵי בֵית-צִיבָא, עַבְדִּים לְמְפִיבֹשֶׁת.</p>	<p>12 Now Mephibosheth had a young son, whose name was Mica. And all that dwelt in the house of Ziba were servants unto Mephibosheth.</p>
<p>יג וּמְפִיבֹשֶׁת, יָשָׁב בִּירוּשָׁלַם, כִּי עַל-שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד, הוּא אֹכֵל; וְהוּא פֶסֶחַ, שְׁתֵּי רַגְלָיו. {פ}</p>	<p>13 But Mephibosheth dwelt in Jerusalem; for he did eat continually at the king's table; and he was lame on both his feet. {P}</p>

(א) וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲכִי יֵשׁ עוֹד אֲשֶׁר נֹתַר לְבֵית שְׂאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן. (ב) וּלְבֵית שְׂאוּל עַבְדֵּי וְשֵׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרָאוּ לוֹ אֶל דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הֲאֵתָהּ צִיבָא וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ. (ג) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲאֵפֶס עוֹד אִישׁ לְבֵית שְׂאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֲלֵהִים וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נָכַח רַגְלָיו. (ד) וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ אֵיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ הִנֵּה הוּא בֵּית מְכִיר בֶּן עַמִּיאל בְּלוֹ דָּבָר. (ה) וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקְחֵהוּ מִבֵּית מְכִיר בֶּן עַמִּיאל מִלוֹ דָּבָר. (ו) וַיָּבֵא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן יְהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל אֶל דָּוִד וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה עַבְדְּךָ. (ז) וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵל תִּירָא כִּי עָשִׂה אֶעֱשֶׂה עִמָּךְ חֶסֶד בְּעִבּוֹר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וְהַשְׁבַּתִּי לְךָ אֶת כָּל שְׂדֵה שְׂאוּל אָבִיךָ וְאֵתָהּ תֹאכַל לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי תָמִיד. (ח) וַיִּשְׁתַּחֲוֶה וַיֹּאמֶר מָה עַבְדְּךָ כִּי פָנִיתָ אֵל הַכֶּלֶב הַמֵּת אֲשֶׁר כְּמוֹנִי. (ט) וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל צִיבָא נַעַר שְׂאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּל אֲשֶׁר הָיָה לְשְׂאוּל וְלְכָל בֵּיתוֹ נָתַתִּי לְבֶן אֲדֹנָיִךְ. (י) וְעַבְדְּתָהּ לוֹ אֶת הָאֲדָמָה אֲתָהּ וּבְנֵיךָ וְעַבְדֶּיךָ וְהַבְּאִתָּהּ וְהָיָה לְבֶן אֲדֹנָיִךְ לֶחֶם וְאֶכְלוּ וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן אֲדֹנָיִךְ יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל שֻׁלְחָנִי וְלִצִּיבָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים עַבְדִּים. (יא) וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל הַמֶּלֶךְ כָּכֹל אֲשֶׁר יִצְוֶה אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֶת עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדְּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת אֶכְלֵה עַל שֻׁלְחָנִי כְּאֶחָד מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ. (יב) וּלְמְפִיבֹשֶׁת בֶּן קֶטּוֹן וְשֵׁמוֹ מִיכָא וְכָל מוֹשְׁבֵי בֵית צִיבָא עַבְדִּים לְמְפִיבֹשֶׁת. (יג) וּמְפִיבֹשֶׁת יָשָׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל וְהוּא פֶסֶחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו.

2 וְלוֹ-הָיָה בֶן וְשֵׁמוֹ שָׁאוּל, בְּחוּר
וְטוֹב, וְאִין אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל, טוֹב
מִמֶּנּוּ; מִשְׁכְּמוֹ וְמֵעֵלָה, גְּבֵהַ מִכָּל-
הָעָם. **2** And he had a son, whose name was Saul, young and goodly,
and there was not among the children of Israel a goodlier person
than he: from his shoulders and upward he was higher than any
of the people.

כג שָׁאוּל וַיהוֹנָתָן, הַנְּאֻהָבִים וְהַנְּעִימִם
בְּחַיֵּיהֶם, וּבְמוֹתָם, לֹא נִפְרְדּוּ; מְנַשְּׂרִים
קֶלֶוּ, מֵאַרְיֹת גְּבִירוֹ. **23** Saul and Jonathan, the lovely and the pleasant in their
lives, even in their death they were not divided; they were
swifter than eagles, they were stronger than lions.